

Sygn. akt VII U 1194/14

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 07.10.2015 r.

Sąd Okręgowy / Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy

Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący-Sędzia : SSO Joanna Sawicz

Protokolant :st. sekretarz sądowy Gabriela Zaborowska

przy udziale - - -

po rozpoznaniu w dniu 07.10.2015 r. w Świdnicy

sprawy (...) **Sp. z o.o. z siedzibą w Ś.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

przy udziale zainteresowanych **B. K. i D. M.**

o ustalenie obowiązku ubezpieczenia społecznego i podstawę wymiaru składek

na skutek odwołania (...) **Sp. z o.o. z siedzibą w Ś.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

z dnia 4.07.2014 r. Nr (...)

z dnia 4.07.2014 r. Nr (...)

I. oddala odwołania;

II. zasądza od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego

Sygn. akt VII U 1194/14

UZASADNIENIE

(...) Spółka z o.o. w Ś. odwołała się od dwóch decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.: z dnia 4.07.2014r. nr (...) oraz z dnia 4.07.2014r.,nr (...), w których Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. stwierdził, że ubezpieczeni/zainteresowani D. M. i B. K. jako osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia u w/w płatnika składek podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu i rentowemu, wypadkowemu w okresach wskazanych w decyzjach oraz ustaliła dla w/w ubezpieczonych/zainteresowanych podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Strona powodowa wniosła o zmianę zaskarżonych decyzji przez orzeczenie, że świadczenia wykonywane przez ubezpieczonych/zainteresowanych na jej rzecz nie podlegały

obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu oraz wypadkowemu. Zarzuciła, że decyzje zostały wydane z rażącym naruszeniem przepisów:

- art. 107 §2 i art. 268a w związku z art. 8 k.p.a. z uwagi na to, że decyzja zostawała wydana przez osobę nieupoważnioną do jej podpisania w związku z czym decyzja jest nieważna;
- art. 7, 8, 9,11 w związku z art. 87 k.p.a. z uwagi na sposób prowadzenia przez organ rentowy postępowania kontrolnego, które ograniczyło się jedynie do badania dokumentów i odebrania wyjaśnień tylko od jednej strony umowy oraz niewyjaśnienie przesłanek jakimi kierował się organ rentowy przy wyjaśnieniu sprawy;
- art. 65 §1 i 2 w związku z art. 627, art. 734 oraz art. 750 k.c. z uwagi na to, że organ rentowy nie zbadał zgodnego zamiaru stron oraz celu umowy, co skutkowało dokonaniem bezpodstawnej kwalifikacji spornych umów jako kontraktów starannego działania/świadczenia usług. Tymczasem każda z kwestionowanych umów posiadała sprecyzowany rezultat, a wynagrodzenie było płatne z uwagi na osiągnięcie tego wyniku, a nie z uwagi na podjęte czynności starannego działania zmierzające do osiągnięcia abstrakcyjnego wyniku, przez co organ rentowy niewłaściwie zastosował art. 6 ust 1 pkt 4, art. 13 pkt 2, art. 20 ust 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Strona pozwana Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. wniosła o oddalenie odwołań oraz zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego. Strona pozwana wskazała, że w wyniku przeprowadzonej kontroli u w/w płatnika składek ustalono, że zawarte z ubezpieczonymi/zainteresowanymi tzw. umowy o dzieło, których przedmiotem było czyszczenie kotła w kotłowni, odśnieżanie placu magazynowego oraz naprawienie instalacji wodno – kanalizacyjnej, ze względu na rodzaj wykonywanych czynności, przedmiot umów, są umowami o świadczenie usług. W ocenie organu rentowego zainteresowani zobowiązali się do wykonania umów z należytą starannością, nie zaś do wykonania oznaczonego dzieła. Przedmiotem umów były bowiem czynności powtarzalne, charakterystyczne dla danej pracy, bez cech twórczych. Konsekwencją takich ustaleń faktycznych koniecznym stało się ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne, rentowe, wypadkowe za okresy wskazane w decyzjach.

W oparciu o art. 219 k.p.c. sprawy z powyższych odwołań połączono do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia. Na zasadzie art. 477¹¹ k.p.c. wezwano do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanych B. K. i D. M..

Sąd ustalił, co następuje:

Strona powodowa (...) z o.o. w Ś. jest firmą zajmującą się wykonywaniem usług dla energetyki ciepłej polegających na budowie węzłów, sieci ciepłych, kotłowni, jak również prowadzi produkcję i sprzedaż energii ciepłej oraz serwisuje kotłownie. Terenem działalności spółki jest cała Polska; przy czym oddziały posiada w C. i P.. Strona powoda zatrudnia pracowników w oparciu o umowy o pracę, zlecenia i umowy o dzieło .

(dowód: akta składowe ZUS)

Strona powodowa zawarła z zainteresowanym B. K. umowy, które nazwała umowami o dzieło w następujących okresach od 13.12.2010r. do 17.12.2010r., od 20.12.2010r. do 23.12.2010r., od 20.01.2011r. do 22.01.2011r., od 07.02.2011r. do 18.02.2011r.

Przedmiotem umowy o dzieło nr (...) z dnia 13.12.2010r. było odśnieżanie placu magazynowego przy ul. (...) w C. o powierzchni 1.150m² oraz naprawa instalacji wodno-kanalizacyjnej w budynku przy ul. (...) w C.. W umowie określono wysokość wynagrodzenia 900 zł brutto, płatne gotówką w kasie Spółki po przedłożeniu rachunku. Zainteresowany przedłożył rachunek z dnia 17.12.2010r. i pokwitował odbiór kwoty brutto 900 zł.

Przedmiotem umowy o dzieło nr (...) z dnia 20.12.2010r. było odśnieżenie placu magazynowego przy ul. (...) w C. o powierzchni 550 m². W umowie określono wysokość wynagrodzenia 250 zł brutto, płatne gotówką w kasie Spółki po

przedłożeniu rachunku. Zainteresowany przedłożył rachunek z dnia 23.12.2010r. i pokwitował odbiór kwoty brutto 250 zł.

Przedmiotem umowy o dzieło nr (...) z dnia 19.01.2011r. było czyszczenie kotła w kotłowni przy ul. (...) w C.. W umowie określono wysokość wynagrodzenia 220 zł brutto, płatne gotówką w kasie Spółki po przedłożeniu rachunku. Zainteresowany przedłożył rachunek z dnia 26.01.2011r. i pokwitował odbiór kwoty brutto 220 zł.

Przedmiotem umowy o dzieło nr (...) z dnia 07.02.2011r. było czyszczenie kotła w kotłowni przy ul. (...) w C.. W umowie określono wysokość wynagrodzenia 928 zł brutto, płatne gotówką w kasie Spółki po przedłożeniu rachunku. Zainteresowany przedłożył rachunek z dnia 21.02.2011r. i pokwitował odbiór kwoty brutto 928 zł.

(dowód : umowy o dzieło wraz z rachunkami dotyczące zainteresowanego B. K. - w dokumentacji ZUS)

Strona powodowa zawarła z zainteresowanym D. M. umowy, które nazwała umowami o dzieło w następujących tzw. „umowy o dzieło” w następujących okresach od 20.01.2011r. do 22.01.2011r., od 28.01.2011r. do 30.01.2011r., od 07.02.2011r. do 08.02.2011r., od 09.03.2011r. do 31.03.2011r.

Przedmiotem umowy o dzieło nr (...) z dnia 19.01.2011r. było czyszczenie kotła w kotłowni przy ul. (...) w C.. W umowie określono wysokość wynagrodzenia 285,00 zł brutto, płatne gotówką w kasie Spółki po przedłożeniu rachunku. Zainteresowany przedłożył rachunek z dnia 26.01.2011r. i pokwitował odbiór kwoty brutto 285 zł.

Przedmiotem umowy o dzieło nr (...) z dnia 28.01.2011r. było czyszczenie kotła w kotłowni przy ul. (...) w C.. W umowie określono wysokość wynagrodzenia 330,00 zł brutto, płatne gotówką w kasie Spółki po przedłożeniu rachunku. Zainteresowany przedłożył rachunek z dnia 31.01.2011r. i pokwitował odbiór kwoty brutto 330,00 zł.

Przedmiotem umowy o dzieło nr (...) z dnia 04.02.2011r. było czyszczenie kotła w kotłowni przy ul. (...) w C.. W umowie określono wysokość wynagrodzenia 330,00 zł brutto, płatne gotówką w kasie Spółki po przedłożeniu rachunku. Zainteresowany przedłożył rachunek z dnia 21.02.2011r. i pokwitował odbiór kwoty brutto 330,00 zł.

Przedmiotem umowy o dzieło nr (...) z dnia 08.03.2011r. było czyszczenie 2 szt. kotłów w kotłowni przy ul. (...) szt. kotłów przy ul. (...) w C.. W umowie określono wysokość wynagrodzenia 1.760,00 zł brutto, płatne gotówką w kasie Spółki po przedłożeniu rachunku. Zainteresowany przedłożył rachunek z dnia 29.03.2011r. i pokwitował odbiór kwoty brutto 1.760,00 zł.

(dowód: umowy o dzieło wraz z rachunkami dotyczące zainteresowanego D. M. - w dokumentacji ZUS)

W dniach 17.12.2013r. - 24.02.2014r. strona pozwana przeprowadziła u płatnika składek (...) Spółka z o.o. w Ś. kontrolę w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest Zakład oraz zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego; ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych i wypłacania tych świadczeń oraz dokonywania rozliczeń z tego tytułu, prawidłowości i terminowości opracowywania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe oraz wystawiania zaświadczeń lub zgłaszania danych dla celów ubezpieczeń społecznych.

W ramach prowadzonego postępowania organ rentowy ustalił, że w/w płatnik zawierał umowy nazywane umowami o dzieło, których przedmiotem były prace załadunkowe, prace instalacyjne, obsługa kotłowni, usunięcie awarii, prace naprawcze, czyszczenie kotłów, sprzątanie, prace montażowe, wykonywanie harmonogramu prac, prowadzenie kasy.

Zaskarżonymi decyzjami z dnia 4.07.2014r. nr (...) oraz z dnia 4.07.2014r., nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. stwierdził, że ubezpieczeni/zainteresowani D. M. i B. K. jako osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia u w/w płatnika składek podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu i rentowemu, wypadkowemu w okresach wskazanych w decyzjach oraz ustaliła dla w/w ubezpieczonych/zainteresowanych podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

(dowód: akta ZUS)

Poza sporem pozostaje fakt, że w okresach wskazanych w zaskarżonych decyzjach ubezpieczeni nie podlegali ubezpieczeniu społecznemu. Bezsporne są także okresy wykonywania pracy wskazane w zaskarżonych decyzjach oraz wysokość wynagrodzenia, stanowiącego podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne ubezpieczonych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania nie zasługują na uwzględnienie.

Kwestią sporną w niniejszych sprawach było, to czy strona pozwana słusznie uznała, że zawarte przez stronę powodową z ubezpieczonymi/zainteresowanymi umowy nosiły znamiona umów zlecenia i z tego powodu zainteresowani za okres wykonywania umów zlecenia podlegają ubezpieczeniom społecznym.

Na wstępie jednak należy odnieść się do zarzutu formalnego, to jest podpisania zaskarżonych decyzji przez osobę nieupoważnioną do jej wydania, tj. przez inspektora kontroli, co zdaniem odwołującego miałyby powodować takie wady formalne, które dyskwalifikują zaskarżone decyzje w stopniu odbierającym im cechy aktu administracyjnego. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14.01.2010 r. sygn. akt I UK 252/09 (LEX nr 577824) stwierdził, że postępowanie sądowe, w tym w sprawach z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych, skupia się na wadach wynikających z naruszenia prawa materialnego, a kwestia wad decyzji administracyjnych spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego, pozostaje w zasadzie poza przedmiotem tego postępowania. Sąd ubezpieczeń społecznych - jako sąd powszechny - może i powinien dostrzegać jedynie takie wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego, jako przedmiotu odwołania. Stwierdzenie takiej wady następuje jednak tylko dla celów postępowania cywilnego i ze skutkami dla tego tylko postępowania. W wypadkach innych wad, wymienionych w art. 156 § 1 k.p.a. i w przepisach, do których odsyła art. 156 § 1 pkt 7 k.p.a., konieczne jest wszczęcie odpowiedniego postępowania administracyjnego w celu stwierdzenia nieważności decyzji i wyeliminowania jej z obrotu prawnego. Sąd w tym zakresie uznał zarzut strony powodowej za bezpodstawny. Organ rentowy wykazał bowiem, że osoby, które podpisały zaskarżone decyzje zostały upoważnione do wydawania w imieniu ZUS decyzji w sprawach wynikających z ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz zadań powierzonych ZUS lub Prezesowi ZUS na podstawie innych ustaw - zgodnie z zakresem zadań i czynności powierzonych na zajmowanym stanowisku, co zresztą znajduje potwierdzenie w Biuletynie Informacji Publicznej. Skoro zatem przedmiotowe decyzje nie są dotknięte wadami, które powodowałyby ich wyeliminowanie z obrotu prawnego podlegały merytorycznej ocenie na skutek złożonych od nich odwołań.

Dodatkowo podkreślenia wymaga, że sama strona powodowa domagała się w swoim odwołaniu zmiany zaskarżonych decyzji poprzez merytoryczną ocenę jej rozstrzygnięcia.

Zgodnie z art. 6 ust.1 pkt. 4 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U z 2015 r., poz. 121) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9 osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są: osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwane zleceniobiorcami. Nadto w myśl przepisu art. 12 cyt. ustawy – obowiązkowo ubezpieczeniom wypadkowemu podlegają, osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu. Obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu podlegają zleceniobiorcy od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy - art. 13 ust. 2 w/w ustawy systemowej. Przy czym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe ubezpieczonych stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt. 9 i 10 będący odpłatnością za wykonywanie tej umowy ustalony m.in. kwotowo - art.18 ust. 1 i ust. 3 w/w ustawy systemowej.

Umowa o dzieło według definicji określonej w art. 627 k.c. ma za przedmiot zobowiązanie przyjmującego zamówienie do wykonania za zapłatą określonego w umowie dzieła tj. osiągnięcia uzgodnionego przez strony rezultatu. Umowa

ta ma przynieść określony trwały efekt gospodarczy o charakterze materialnym powstały zarówno w wyniku stworzenia nowego jak i przetworzenia istniejącego przedmiotu. W umowach rezultatu nie chodzi bowiem o ocenę czynności składających się na pracę do wykonania określonego w przedmiocie dzieła, ale o dający się wyodrębnić efekt, czyli rezultat, niezależnie od tego czy ma on mieć charakter materialny, czy też niematerialny. Za każdym razem istotne jest jednak wytworzenie nowego produktu, nowego rezultatu, nowej jakości. Zgodnie z art. 734 k.c. umowa zlecenia ma natomiast za przedmiot zobowiązanie zleceniobiorcy do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenia. Jeżeli umowa obejmuje zobowiązanie do świadczenia usług czyli do dokonania pewnych czynności faktycznych, zgodnie z art. 750 k.c. stosujemy do niej także przepisy o zleceniu. Zadaniem wykonawcy zlecenia jest nie tyle uzyskanie efektu stanowiącego odrębne dobro prawne czy materialne, ile podjęcie wszelkich starań aby powierzona do wykonania praca została wykonana jak najsumienniejsz. Praca taka ma charakter powtarzalnych, realizowanych w określonym przez strony czasie czynności, w sposób typowy i przewidywalny. Przy czym umowa zlecenia także podlega ocenie, w szczególności jej wykonanie – jej efekt. W tym przypadku zleceniodawca również dokonuje oceny czynności wykonanych przez zleceniobiorcę, tj. czy wykonał on je z należytą starannością. ***Natomiast gdyby przyjęć stanowisko strony powodowej, to wykonanie umowy zlecenia nigdy nie podlegałoby żadnym ocenom zamawiającego, osoba przyjmująca to zlecenie wykonywałaby czynności bez względu na ich jakość czy staranność, bez możliwości stwierdzenia czy zostały one właściwie wykonane zgodnie z oczekiwaniami zamawiającego. Stąd też takie stanowisko jest nie tylko niezgodne z przepisami, ale także z zasadami logiki czy doświadczenia życiowego. Przyjęcie stanowiska strony powodowej prowadziło do wniosku, że w istocie każda umowa zlecenia jest umową o dzieło.***

W ocenie Sądu umów zawartych pomiędzy stroną powodową a ubezpieczonymi/zainteresowanymi nie można uznać za umowy o dzieło. Po pierwsze celem wykonywanych przez ubezpieczonych/zainteresowanych czynności nie było wykonanie konkretnego dzieła, ale takich czynności jak: czyszczenie kotła w kotłowni, odśnieżanie placu magazynowego czy naprawianie instalacji wodno – kanalizacyjnej. Wprawdzie ubezpieczeni/zainteresowani wykonywali powyższe czynności bez nadzoru, w czasie dla siebie dogodnym, ale jednak w sposób zgodny z określonym reżimem technologicznym jeżeli chodzi o czyszczenie kotła, czy naprawę instalacji wodno – kanalizacyjnej, to zaś oznacza, że byli zobowiązani do wykonywania w/w czynności jedynie z należytą starannością - mimo, że wykonanie tych czynności cechowało się określonym w każdym przypadku rezultatem. Otóż wykonywane przez ubezpieczonych/zainteresowanych czynności były powtarzalne i dotyczyły działań bliżej nieokreślonych. Zawarte przez nich umowy nie charakteryzowały się żadnymi szczególnymi tylko dla nich cechami, podkreślającymi ich indywidualny, incydentalny charakter, były związane z pracami fizycznymi porządkowymi i naprawczymi. Tej okoliczności nie zmienia ściśle określenie miejsca wykonywanych umów, co musiało być niezbędne z uwagi na specyfikę działalności prowadzonej przez stronę powodową. Na wykonywanie zbliżonych czynności strona powodowa zawierała umowy także z innymi osobami, ponadto umowy zawierane z poszczególnymi zainteresowanymi cechowała ta sama treść, co jednoznacznie wskazuje na powtarzalność wykonywanych czynności. Jednym z kryteriów pozwalających na odróżnienie umowy o dzieło od umowy o świadczenie usług jest możliwość poddania umówionego rezultatu (dzieła) sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych. Taka możliwość w przypadku zawartych umów z ubezpieczonymi/zainteresowanymi nie istniała, mimo możliwości weryfikacji poprawności ich wykonania, ale jedynie pod kątem staranności działania. Z powyższego wynika, że zawarte pomiędzy stronami umowy nosiły znamiona umów zlecenia.

Wskazać należy, że samo nazwanie umowy, niezgodnie z jej treścią i charakterem, nie oznacza, że nabywa ona cech umowy o dzieło, a jedynie potwierdza, że takie określenie w tytule stwarza zarzut obejścia prawa w tym zakresie w myśl art. 58 §1 k.c. odnośnie przepisów regulujących zasady opłacania składek na ubezpieczenie społeczne. Nadto należy wskazać, że zasada swobody zawierania umów nie może prowadzić do omijania przepisów dotyczących umów w tym umów zlecenia oraz przepisów dotyczących ubezpieczeń społecznych.

Mając powyższe na uwadze Sąd odwołania od zaskarżonych decyzji jako niezasadne oddalił na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c.

Orzeczenie o kosztach sądowych oparto o przepis art. 98 k.p.c. w związku z §11 ust 2 i §2 ust.1 w zw. z §6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. 2013 r., poz. 490 ze zm.)